

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

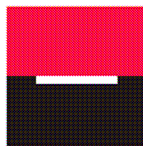
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

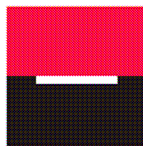
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Miceli), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

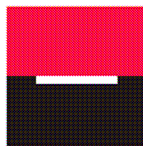
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

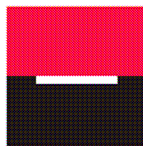
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

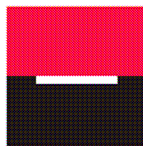
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

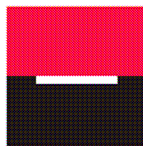
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamenti* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala. V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

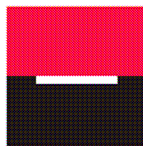
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamenti* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

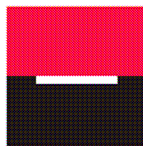
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamin Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

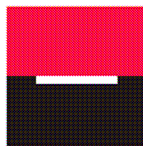
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárněný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala. V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

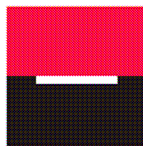
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponoc, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blanche v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

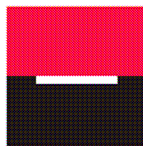
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala.

V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

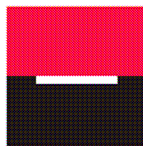
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamentí* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala. V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

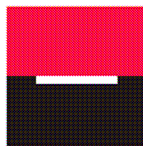
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamenti* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala. V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

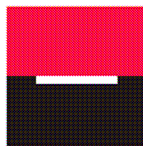
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

Národní divadlo | opera

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Antonín Dvořák

Rusalka

Premiéry: 13. a 17. května 2009

**Předpremiéra 10. května, reprízy: 6. a 10. června | 2. a 25. září | 11. října |
17. listopadu | 15. a 28. prosince 2009**

Dirigent: Jakub Hruša

Režie: Jiří Heřman

Choreografie: Jan Kodet

Scéna: Jaroslav Bönisch

Kostýmy: Alexandra Grusková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Dramaturgie: Beno Blachut ml.

Rusalka: Dana Burešová / Maria Haan / Wioletta Chodowicz

Princ: Aleš Briscein / Valentin Prolat

Vodník: Martin Gurbal' / Štefan Kocán / Miloslav Podskalský

Ježibaba - Cizí kněžna: Jolana Fogašová / Dagmar Pecková

První žínka: Kateřina Kněžíková / Yukiko Šrejmová Kinjo

Druhá žínka: Lucie Hájková / Alžběta Poláčková

Třetí žínka: Stanislava Jirků / Michaela Kapustová

Kuchťík: Kateřina Jalovcová / Lívía Obručník Vénosová

Hajný, Lovec: Ivan Kusnjer / Adam Plachetka / František Zahradníček

Orchestr, sbor a balet opery Národního divadla a externí tanečníci

Partnerem inscenace je společnost VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.

www.narodni-divadlo.cz

Nová Rusalka těží z duchovní roviny Dvořákovy hudby

V Praze, 29. dubna - Duchovní láska, duchovní povznesení, duchovní zkušenost. Nová inscenace Rusalky, nejčastěji uváděného operního díla Antonína Dvořáka, je vedle maximálního akcentování hudební hloubky i novým nazřením psychologie hlavních aktérů dramatu. Tvůrčí tým v čele s režisérem a zároveň uměleckým šéfem opery Národního divadla, Jiřím Heřmanem, nezastírá až metafyzický přesah nového nastudování. Nezřídka ploše a pohádkově ztvárňované postavy získávají v Heřmanově pojetí mnohem jemnější kontury a jejich motivace a východiska abstrahují k odvěkým konfliktům člověka a osudu, člověka a přírody i člověka k sobě samému. Premiérově bude Rusalka uvedena dvakrát: 13. května v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a 17. května – vždy v historické budově Národního divadla od 19.00. Slavnostním uvedením bude ještě předcházet 10. května předpremiéra.

„Režijní pojetí vychází z hudby, z konfliktů postav a sil, jež se v nich od prvního okamžiku sváří,“ vysvětluje Jiří Heřman. *„V Rusalce se pro mne setkávají dva světy: svět nadpřirozených bytostí, chcete-li posmrtných duší, a svět lidských bytostí, který v sobě nese tíhu lidského nesmíření a vnitřního nesouladu.“* Režisér sestavil svůj inscenační tým ze zkušených, kreativních osobností: hudební nastudování svěřil šéfdirigentovi Pražské komorní filharmonie Jakubu Hrušovi, autorem scény je Jaroslav Bönisch, kostýmy vznikly v dílně Alexandry Gruskové, pěvce a tanečníky pohybově vedl choreograf Jan Kodet a světelný design, jenž je v novém pojetí Rusalky zvláště důležitý, realizoval Daniel Tesař. Zvučná jména se objevují i mezi sólisty. O titulní part se podělí Dana Burešová, Maria Haan a Wioletta Chodowicz. Úlohy Prince se pak ujali Aleš Briscein a Valentin Prolat. Poprvé se na první scéně představí Vodníci mladé generace - renomovaný slovenský basista Štefan Kocán spolu s Martinem Gurbaelem, kteří se alternují se stálým členem souboru opery Národního divadla Miloslavem Podskalským.

Prvkem odlišujícím novou inscenaci od předchozích nastudování Rusalky je propojení rolí Ježibaby a Cizí kněžny. V Národním divadle se o tuto dvojroli podělí Jolana Fogašová a Dagmar Pecková. Režisér Jiří Heřman svůj krok vysvětluje jednotným zosobněním *„tragického osudu ženy, která v životě nenachází smír, je zaslepena v lidské zahořklosti a zklamání z lidských vztahů a milostných pout“*. A toto pojetí klade do přímého protikladu k postavě Rusalky, již (duchovní) láska nabídla možnost vnitřního smíru. Další informace najdete na www.narodni-divadlo.cz.

Antonín Dvořák zkomponoval Rusalku na sklonku svého života. Působí jako krásné vyvrcholení jeho skladatelské kariéry. Operní znalci po celém světě se shodují, že zmíněná krása Rusalky – ryzí půvab její hudby, její síla lyrického i dramatického výrazu, její rovnoměrně vysoká úroveň inspirace a ucelenost jejího celkového gesta navzdory včlenění velmi kontrastních stylů – je znamením geniality skladatele Antonína Dvořáka a jeho libretisty Jaroslava Kvapila. A rovněž mimořádného souznění jejich talentu a přátelství.

Ačkoliv jsou v souvislosti s Rusalkou často zmiňovány přírodní živly a příroda obecně (ostatně Dvořák jakožto její velký milovník a ctitel právě jí v opeře přenechává poslední „slovo“), Jiří Heřman přírodu nechápe jako programového soka lidského elementu, jako zdroj střetu. „*Mnohem spíše je v našem pojetí opera Rusalka o konfliktu člověka sama se sebou a jeho okolním světem, se kterým není smířený,*“ objasňuje režisér. A doplňuje: „*Rusalka je dramatem cesty za poznáním, ze které není návratu.*“

Tento koncept lze vztáhnout také (a především) na postavu Prince, jenž stojí mezi postavami zatrpklé Ježibaby a Rusalky. Pro Aleše Brisceina, jednoho z představitelů Prince, půjde již o čtvrté nastudování Rusalky v jeho dosavadní kariéře. Přesně pojmenovává rysy odlišující Heřmanovu verzi od všech dosavadních zkušeností: „*Tentokrát Princ není obligátně ztvárňovaný mladík ženoucí se za svou vidinou lesy a močály. Režisér nás při vedení postav vedl velmi citlivě a dbal o detailní vykreslení jejich charakteru.*“

Nové nastudování Rusalky podle tvůrců vzdává hold Dvořákově i Kvapilově géniu. A zároveň – nikoliv prostřednictvím spektakulárních efektů – přibližuje archetypální, odvěký konflikt nejmladší generaci diváků. Právě v tomto bodě je nezastupitelné místo světelného designu, pomocí něž dojde k propojení – dle slov Jiřího Heřmana – „*pravěké hladiny vod s upadající či vzlétající duší člověka.*“

Pro úplnost dodejme, že Dvořákova Rusalka od své premiéry v roce 1901 až na drobné výjimky nikdy nezmizela z repertoáru Národního divadla. S celkovým počtem téměř 2 000 repríz se co do frekvence zařazuje hned za Smetanovu Prodanou nevěstu. A jistě není náhodou, že po Rusalce stále častěji sahají rovněž operní domy po celém světě.

U příležitosti premiéry opery Rusalka Antonína Dvořáka se koná také přednáška muzikoložky Vlasty Reittererové. Přednáška je součástí programu Evropských operních dnů a uskuteční se ve čtvrtek 7. května od 15.00 hod. v provozní budově Národního divadla.

INSCENAČNÍ TÝM

Jakub Hruša, dirigent

Dirigování vystudoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Jiřího Bělohlávka. V sezoně 2002/2003 byl asistentem šéfdirigenta České filharmonie Vladimira Ashkenazyho a v sezoně následující debutoval v Národním divadle, kde dirigoval několik představení Janáčkových *Příhod lišky Bystroušky* a Mihalovicího opery *Krappova poslední páska*. Post asistenta šéfdirigenta pak v sezoně 2005/2006 zastával také v Orchestre Philharmonique de Radio France. V uplynulých sezonách absolvoval několik úspěšných debutů s významnými evropskými orchestry, jakými jsou Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Südwestrundfunk Orchester Stuttgart, BBC Symphony Orchestra, londýnská Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal

Scottish National Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, orchestr bruselské opery La Monnaie, Nová japonská filharmonie, Tokijská filharmonie a další. Jako operní dirigent se představil mj. na festivalu v Glyndebourne s London Philharmonic Orchestra s inscenací Bizetovy *Carmen* a dále v Opera Hong Kong s inscenací Massenetova *Werthera*. Jeho umělecká sezona 2008/2009 zahrnuje debut s Leipzig Gewandhaus Orchester, provedení Orffovy kantáty *Carmina Burana* s BBC Symphony, pohostinská vystoupení s Orchestra Sinfonica di Milano G. Verdi a Orchestre Philharmonique de Strasbourg, americký debut se symfonickými orchestry měst Milwaukee a Indianapolis, turné s glyndebournskou inscenací *Carmen*, nastudování nové inscenace Dvořákovy *Rusalky* v pražském Národním divadle a řadu koncertů, turné a též nahrávek s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2006 podepsal exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon na šest nahrávek, z nichž první tři s Pražskou komorní filharmonií a s díly Antonína Dvořáka a Josefa Suka již byly uvedeny na trh. V letech 2005-08 působil jako šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a po stejné období byl hlavním dirigentem Pražské komorní filharmonie. Zde od koncertní sezony 2008/2009 zastává post šéfdirigenta.

Jiří Heřman, režie

Vystudoval zpěv na konzervatoři v Plzni a operní režii na pražské AMU. V současné době patří k nejvýraznějším českým operním režisérům. Charakteristickým rysem jeho inscenací je sugestivní postupování zpěvu, slova, prostoru, pohybu a světla v abstraktním jevištním tvaru odkazujícím k jakémusi rituálu duše. Po *Severních nocích*, scénickém provedení písňových cyklů Roberta Schumanna, Petra Ebena a Jaroslava Křičky (2000), realizoval v roce 2001 s Klubem pro soudobou operu projekt *Dvakrát nová opera*, dvojici komorních aktovek Michala Nejtka (*Dementia praecox*) a Marka Ivanoviče (*Dívka a smrt*), za něž byl oceněn na pražském festivalu Opera 2003. V letech 2002 a 2004 inscenoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu* a Wagnerova *Bludného Holanďana*, který byl nominován na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Inscenace roku 2004 a oceněn Cenou Sazky a Divadelních novin za režii a Cenou Alfréda Radoka za scénografii (P. Svoboda). Jako první samostatný projekt svého sdružení in spe uvedl Jiří Heřman na podzim 2004 v pražském Universálním prostoru NoD a ve švýcarském Schlachthaus Theater Bern inscenaci *Lamenti* (hudba: Michal Nejtka, libreto: Francesco Micali), původní projekt inspirovaný Monteverdiho *Nářkem Ariadny*. Tato inscenace reprezentovala v říjnu 2005 Českou republiku na mezinárodním divadelním festivalu Riocenacontemporanea v brazilském Riu de Janeiro. V rámci Mezinárodního hudebního festivalu Struny podzimu 2005 uvedl s velkým úspěchem v netradičním prostoru bývalého kostela sv. Maří Magdaleny na Malé Straně v Praze duchovní operu Benjamina Brittena *Curlew River*. Na začátku dubna 2007 byl jmenován novým šéfem opery Národního divadla v Praze. V květnu 2007 inscenoval v Národním divadle spolu s italským dirigentem Robertem Ginim operu Claudia Monteverdiho *Orfeo*.

Jaroslav Bönisch, scénografie

Na Divadelní akademii múzických umění vystudoval v letech 1997-2003 obor scénografie, nejprve v ateliéru prof. Jaroslava Maliny, po té u prof. Alberta Pražáka. Roku 2003 získal Cenu Josefa Hlávky. V letech 2002 a 2003 absolvoval letní umělecké dílny ve Watermill Centru (New York), které vede světoznámý divadelní režisér, výtvarník a designér Robert Wilson. V letech 2000-03 zastával post

provozního architekta Národního divadla, kde spolupracoval mj. na operních inscenacích Janáčkova *Osudu* (scéna R. Wilson) a *Příhod lišky Bystroušky* (scéna Š. Caban), Mozartova *Dona Giovanniho* (remake inscenace z roku 1969, scéna J. Svoboda) a na Viklického *Máchově deníku* (scéna J. David), na činoherních inscenacích Osbornova *Komika* (scéna D. Dvořák), Bernhardova *Portréty umělce* (scéna J. Sternwald) a na projektu *Bouda I* se scénografem Petrem Matáskem. V letech 2004-06 byl stálým scénografem pražského Divadla Rokoko. Jako scénograf spolupracuje s mnoha českými divadly – za všechny jmenujme pražské scény Národní divadlo (*Černé mléko*, *Okruh osob 3.1*) a Švandovo divadlo (*Žebrácká opera*, *Brýle Eltona Johna*, *Vášeň jako led*), divadla v Uherském Hradišti (*Vraždičky*), Ostravě (*Maryša*), Ústí nad Labem, Olomouci ad. V roce 2004 spolupracoval s Robertem Wilsonem na inscenaci *2 lips and dancers and space* pro Netherlands Dance Theatre (NDT III) v Amsterdamu; na jaře 2008 vytvořil scénu k Shakespearovu *Kupci benátskému* pro Teatr Ludowy v polském Krakově. Jako architekt a výtvarník spolupracuje také s filmovými společnostmi na reklamních spotech.

Alexandra Grusková, kostýmy

Na Střední umělecko-průmyslové škole vystudovala restaurování a ve studiu dále pokračovala na Divadelní fakultě Vysoké školy múzických umění v Bratislavě v oborech scénografie a kostýmní návrhářství. Na katedře scénografie působí od roku 2000 jako pedagog a od roku 2008 jako docent. Spolupracuje s předními divadelními režiséry v Čechách a na Slovensku, věnuje se operní, taneční i činoherní tvorbě. K jejím profilovým inscenacím patří Pucciniho *Tosca*, Jiráskova *Lucerna* a Franzův balet *Zlatovláska* pro pražské Národní divadlo, Shakespearův *Hamlet*, *Večer tříkrálový* a *Zkrocení zlé ženy*, Rostandův *Cyrano z Bergeracu*, Wildeův *Ideální manžel*, Marivauxovy *Strategie a rozmary*, Brittenův *Peter Grimes* a Bartókův *Hrad knížete Modrovouse* pro Slovenské národní divadlo v Bratislavě, Smetanova *Prodaná nevěsta* pro Národní divadlo Brno, Shakespearův *Macbeth*, Čechovův *Racek*, *Maryša* bratří Mrštíků, Ibsenova *Heda Gabler*, Tajovského *Statky zmátky* pro Divadlo Andreje Bagára v Nitře, muzikály *Excalibur* pro pražské divadlo Ta Fantastika, *West side story* a *Mrazík* pro Divadlo Nová scéna v Bratislavě. Jako architektka a kostýmní návrhářka spolupracuje také s filmem a televizí. Za všechny produkce zmiňme televizní filmy *Amálko, já se zblázním*, *Dlouhá krátká noc*, *Vůle a představa manželů Andrassyových* (Slovenská televize), filmy *Vadí nevadí* (Studio honza), *Květy sakury* (Arina), *Pokoj v duši* (Forza), *Panelák* (televize JOJ), *Tma* (Film Studio Gatteo), *Květy a Lucia* (Oreo). [0]Několikrát byla nominována na slovenskou divadelní cenu DOSKY, kterou dvakrát získala. V roce 2004 jí byla udělena Cena Tatrabanky za umění.

Daniel Tesař, světelný design

Původním povoláním dělník. Tvaruje a barví světelné kužely od roku 1999. V současnosti působí jako světelný designér a spolumajitel obchodní společnosti v tomto oboru. V minulých letech spolupracoval s choreografem Janem Kodetem na designu k choreografiím *Brány/Gates* (2000), *Dance Macabre* (2001), *Cala Estreta* (2002), *Lola and Mr. Talk* (2003), *Zlatovláska* (2006), *eMotion Pure* (2007) a *CamoufIAGE* (2009). Dlouhodobě spolupracuje také s choreografkou Věrkou Ondrašíkovou – např. inscenace *Aigues Mortes* (2004), *Unique* (2006), *IN FINITO* (2007). S režisérem Michalem Langem v letech 2004-07 spoluinscenoval řadu her ve Švandově divadle. Od roku 2004 se podílí na vizuální stránce inscenací režiséra Jiřího Heřmana – Wagnerův *Bludný Holanďan* (2004) pro Divadlo J. K. Tyla

v Plzni, původní projekt *Lamenti* pro sdružení in spe (2004), Brittenova duchovní opera *Curlew River* inscenovaná v prostoru Českého muzea hudby v Praze (2005) a Monteverdiho *Orfeo* (2007) pro pražské Národní divadlo.

Pavel Vaněk, sbormistr

Vystudoval hru na klavír na Konzervatoři v Plzni a v letech 1986-91 studoval dirigování na pražské Akademii múzických umění u Františka Vajnara. V letech 1982-84 působil jako korepetitor v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Poté byl krátce angažován jako sbormistr ve sboru Českého rozhlasu. Od roku 1985 zastával funkci druhého sbormistra Pražského mužského sboru Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK, odkud v roce 1989 přešel do Národního divadla jako asistent sbormistra. Od roku 1992 zde působil jako druhý sbormistr, od září 2000 je šéfsbormistrem. V Národním divadle dosud nastudoval více než třicet inscenací – například Verdiho *Rigoletta*, *Macbetha*, *Aidu* a *Falstaffa*, Belliniho *Normu*, Leoncavallovy *Komedianty*, Pucciniho *Toscu* a *Děvče ze Západu*, Gounodova *Romea a Julii*, Bizetovu *Carmen*, Saint-Saënsova *Samsona a Dalilu*, Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Dona Giovanniho*, Čajkovského *Evžena Oněgina* a *Pikovou dámu*, Adamsovu *Smrt Klinghoffera*, Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Čertovu stěnu* a *Tajemství*, Janáčkovy *Výlety páně Broučkovy* a *Její pastorkyňu*, Martinů *Řecké pašije* nebo jazzovou operu Suchého a Šlitra *Dobře placená procházka*. Spolupracuje jako sbormistr s předními domácími sborovými tělesy (Českou filharmonií, Českým rozhlasem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražským mužským sborem aj.). Jako klavírista se podílí na operních recitálech.

Jan Kodet, choreografie

Taneční základy získal ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy (později Taneční divadlo Praha), jehož členem byl devět let. V roce 1991 absolvoval Taneční katedru AMU - obor pedagogika moderního tance u Ivanky Kubicové. V minulosti působil jako tanečník v řadě zahraničních divadel, např. Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt nebo Ballet Gulbenkian, kde se setkal s takovými choreografy, jako jsou Ohad Naharin, Nacho Duato, Paulo Ribeiro, Itzik Galili aj. Nejdůležitější pro něj zůstává portugalský choreograf Rui Horta, v jehož skupině několik let tančil a posléze pracoval jako jeho asistent s řadou evropských souborů (Cullberg Ballet, Compagnie National de Marseille, Icelandic Ballet aj.). V současné době patří k předním představitelům současné taneční scény. V Čechách i zahraničí vytvořil řadu úspěšných projektů, např. *Danse Macabre* (Divadlo Archa), *6x Eva*, *Evička*, *No End*, *Adam + Eva - Náhoda neexistuje*, *Gates* (Trans Dance Europe), *Cala Estreta*, *Jade* (Gulbenkian Ballet Lisabon), *Chrysalis* (BDT Bratislava), *About Firewomen and an other stories* (Hochschule FFM), *Raumtraumen* (St. Gallen), *Lola & Mr.Talk* (Divadlo Archa, Cena divadelních novin a Sazky za nejlepší choreografický počín divadelní sezóny 2003–2004), *Povídání s Fridou* (Taneční konzervatoř hl. m. Prahy, Balet ND v Brně), *Argonauti* (Laterna magika), *Duel* (balet ND v Praze), *Zlatovláska* (balet ND v Praze), *(e)MOTION PURE*, *Light Symphony a Kevel* (Divadlo Ponec, Cena diváka na České taneční platformě v roce 2007). V zahraničí vyučuje techniku moderního tance, improvizaci a kompozici na několika tanečních školách (Hochschule für Tanz Frankfurt am Main, Institut del Teatro Barcelona, Ballet Academy Stockholm, Iwanson Studio Schule München, Nordance Dance Company ve Švédsku, DV8 v Londýně či Carte Blance v Norsku), ale i v tanečních skupinách a divadlech v Německu, Švédsku, Francii, Portugalsku a Švýcarsku. V Praze

působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. města Prahy a spolupracuje s Taneční katedrou AMU, Tanečním centrem Praha a zastává funkci baletního mistra v baletu Národního divadla.

Mediálními partnery opery Národního divadla jsou týdeníky Profit a Czech Business Weekly, Český rozhlas 3 – Vltava, kulturní čtrnáctideník A2, časopis Harmonie, portál Muzikus a časopis Art&Antiques.

KONTAKT:

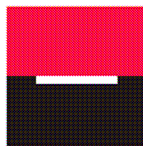
Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

PARTNER INSCENACE

